

TĒVIŠKĒS ALDAI

Nr 3 (1982) 1996 m. sausio mėn. 30 d.

Eina 40 Metus.

Melbourne

Trijų Kryžių kalno viršūnė žiemos metu. Tolumoje matosi senieji Trys Kryžiai kurie bolševikų buvo nuversti.

Netoli Gedimino kalno yra Plikasis Kalnas mūsų laikais populiariai vadinamas Trijų kryžių kalno vardu. Pagal pramanytą legendą ir dažnai perduodama kaip istorinę tiesą, Algirdo laikais, kunigaiščiui išvykus iš Vilniaus į karą su Maskva, Vilniaus lietuviai, senosios tikybos išpažinėjai, čia

nužudę septynis vienuolius pranciškonus, atvykusius krikštyti vilniečių. Jie šiame kalne ir buvę palaidoti.

Kažkada čia buvusi pastatyta medinė koplytėlė ir stulpas su Nukryžiuotojo Jėzaus kančia, 1543 m. atnaujinta.

Vėliau ją pakeitė trys kryžiai.

Apie 1740 m. atnaujinti, jie išliko iki 1869 m. Tais metais dėl senumo kryžiai išgriuvo. Po to keliasdešimt metų jais niekas nesirūpino. Tik I pasaulinio karo metu, užėjus sunkiems laikams, Vivulskis, pastatęs Žemaitijoje Šiluvos koplyčią, kitų vilniečių remiamas, nutarė atnaujinti ir kryžius.

Ant kalno viršūnės vėl išdygo trys gražūs betoniniai kryžiai, o jų papėdėje lotyniškas įrašas, pažymintis, kad šis paminklas pastatytas XIV amžiuje šioje vietoje užmuštiems septyniems kankiniams pranciškonams. Tačiau istorikai V. Gidžiūnas ir K. Chodyncki galutinai įrodė, kad tariamas vienuolių nužudymas Algirdo laikais tėra legenda.

Po II pasaulio karo rusai vieną naktį paminklą sunaikino. Ir pats kalnas oficialiai komunistų buvo vadinamas nebe Trijų kryžių kalno vardu, bet Pilkuoju. 1990-taisiais metais vėl atstaciūs Lietuvos nepriklausomybę, nauji Trys kryžiai (kopija pirmųjų) buvo pastatyti ir buvęs Plikasis, vėl vadinamas Trijų kryžių kalnu.

Marijos paslaptis yra apreikštoji tiesa

Sausio 3 d. Vatikane Pauliaus VI audiencijų salėje įvyko pirmoji šiemetinė bendroji audiencija - Šventojo Tėvo susitikimas su iš viso pasaulio į Romą atvykusiais maldininkais. Praėjusiais, 1995-aisiais metais, pagal popiežiaus Rūmų Prefektūros turimus statistinius duomenis, 44-iose bendrosiose audiencijose su Šventuoju Tėvu susitiko 536.500 maldininkų iš viso pasaulio. „Kuo nuoširdžiausiai visiems jums linkiu taikos ir gerovės naujaisiais Metais“, - šiais žodžiais popiežius Jonas Paulius I pasveikino

pirmosios 1996-aisiais įvykusios bendrosios audiencijos dalyvius. Šiandieninėje bendrosios audiencijos katechezėje Šventasis Tėvas toliau tęsė savo apmąstymus apie Marijos vietą bei vaidmenį Bažnyčioje. Sekdamas Vatikano II Susirinkimo dogmine konstitucija apie Bažnyčią „Lumen Gentium“, kur VIII skyriuje tvirtinama, jog „Šventasis Sinodas ryžtasi rūpestingai nušviesti Švenčiausiosios Mergelės vaidmenį įsikūnijusio žodžio bei mistinio Kūno paslapyje, o taip pat ir

atpirktųjų žmonių pareigas Dievo Gimdytojai, Kristaus ir žmonių, ypač tikinčiųjų Motinai, norėčiau pateikti šiame katechetiniame pašnekesyje Bažnyčios išpažįtamų tikėjimo tiesų apie Mariją sintezę, - kalbėjo popiežius, - nors ir nesu užsibrėžęs pateikti išsamią mariologinę doktriną, ar išspręsti klausimus, kurie teologu darbuose dar nėra visiškai išryškinti. Norėčiau pirmiausiai pagvilinti Marijos vaidmenį įsikūnijusio Žodžio ir Mistinio Kūno paslapyje, remdamasis Sv. Raštu ir apaštaline tradicija, bei atsižvelgdamas į pažangą Bažnyčios mokyme iki mūsų dienų.

Man atrodo labai naudinga, - toliau kalbėjo popiežius bendrosios audiencijos dalyviams, - išsamiai nušviesti atpirktųjų žmonių pareigas Dievo Gimdytojai, Kristaus ir žmonių, ypač tikinčiųjų, Motinai. Dieviškajame Išganymo plane Marijai skirtas vaidmuo, reikalauja iš krikščionio ir konkretaus apsisprendimo, savo gyvenime įkūnijant evangelines nuostatas, kurių laikėsi Marija, Bažnyčios tikėjimo ir šventumo pirmavaizdis. Reikia pabrėžti, jog Bažnyčios mokymas apie Mariją ir jos kultas bažnyčioje nėra sentimentalumo vaisius. Marijos paslaptis yra apreikštoji tiesa, reikalaujanti tų pačių doktrininių kriterijų, vartojamų visoms teologinėms tiesoms nušviesti. Pats Jėzus ragino savo amžininkus nepasiduoti perdėtam entuziazmui Marijos atžvilgiu, bet pirmiausiai įžvelgti, jog

Įregistruota Lietuvos katalikiškų mokyklų draugija

Spalio 17 d. visuomeninės organizacijos teisėmis buvo įregistruota Lietuvos katalikiškų mokyklų pedagogų asociacija, vienijanti 8 vyskupijų ir 8 vienuolių globojamas mokyklas, kuriose mokosi daugiau kaip 5000 moksleivių. Organizacijos įstatus artimiausiu metu turėtų patvirtinti Lietuvos Vyskupų konferencija.

Interviu Informacijos centrui asociacijos tarybos pirmininkas Kauno Jėzuitų mokyklos direktorius kun. Gintaras Vitkus SJ lapkričio 7 d. pažymėjo, kad mintis suvienyti katalikiškas mokyklas kilo prieš penkerius metus, vienuolių pradėjus atgaivinti savo buvusias mokyklas. Vėliau savo mokyklas įsteigė ir kai kurios vyskupijos. Tuo metu buvo įsteigta ir neformali katalikiškų mokyklų draugija, kuri

rūpinosi katalikiškų mokyklų vadovų ir mokytojų rengimu, mokyklų bendruomenės ugdymu. Atsiradus poreikiui nustatyti principus, kuriais remiantis galėtų būti kuriamos katalikiškos mokyklos, draugija surengė kelias konferencijas, kuriose stengtasi apibrėžti „katalikiškos mokyklos misiją bundančioje Lietuvoje“. Kun. G. Vitkus SJ atkeipė dėmesį, jog nuo pat pradžių buvo įsisąmoninta, jog katalikiškos mokyklos veikla nebus vaisinga, jeigu joje „nebus žmonių, kurie blaiviai ir atvira širdimi vadovautųsi katalikybės principais“. Atsižvelgiant į tai buvo organizuoti Skotijos Craighead'o instituto „Pastoracinės ir socialinės tarnystės“ profesinė, bet žmogiškąja, dvasine, psichologine ir socialine prasme“, idant jie pajėgtų

(Nukelta į 5-tą psl.)

Reikia naujo humanizmo

Sv. Tėvas susitiko su trim šimtais katalikų mokslininkų ir kultūros veikėjų, dalyvavusių Romoje vykusiame tarptautiniame kolokviume: „Prie trečiojo tūkstantmečio slenksčio; sekuliarizmo iššūkis ir tikėjimo ateitis“, kurį surengė Popiežinė kultūros taryba ir Urbono universitetas.

Labai reikia naujojo humanizmo, - sakė Sv. Tėvas audiencijos dalyviams, - reikia naujojo humanizmo, kuris pakeltų nuo žemės ir pastatytų ant kojų šiandieninį suluošintą žmogų. Šiandien labai daug žmonių gyvena tarsi apiplėšti, nes sekuliarizuota kultūra nesugeba patenkinti žmogui įgimto šventybės troškimo. Dvasingumo dimensija, tiesa, nėra visiškai išnykusi, žmonės visada kažkuo tiki ir kažko viliasi. Tačiau vartotojiškos kultūros prislėgta, dabartinių žmonių dvasinio gyvenimo sfera yra tarsi dirvonuojanti žemė.

Štai dėl ko, - sakė Šventasis Tėvas, - šiandien būtinai reikia tikėjimo ir kultūros dialogo. Tuos dykuma virtusius žmogaus dvasios plotus turi pasiekti atrasto tikėjimo gaivinantis vando, kad gimtų naują tikinčiųjų kartą. Susipratusių krikščionių pareiga yra įtikinti tikėjamą praradusius ir abejojančius savo brolius, kad Dievas nėra nei žmogaus varžovas, nei juo labiau - priešas, kad Dievas yra žmogaus laisvės garantas, kad žmogui reikia ašies, aplink kurią galėtų sukstis visas jo gyvenimas. LRTV

ji yra palaiminta todėl, kad klauso Dievo žodžio ir jį vykdo. Ne tik meilė ir prisirišimas, bet pirmiausiai Sv. Dvasios šviesa, turi kreipti mūsų pastangas pažinti Jėzaus Motiną ir jos indėlį į Išganymo darbą.

Vatikano II Susirinkimo konstitucijoje „Lumen Gentium“ teologai ir Dievo Žodžio skelbėjai nuoširdžiai raginami stropiai vengti klaidingų perdėjimų. Lygiai taip pat jie raginami neįpulti į baimingą dvasios siaurumą, t.y. į minimalizmo pavojų, kai stengiamasi sumažinti ar net sumenkinti Marijos svarbą išganymo istorijoje, jos šventumą ir skaistumą.

Toje pačioje konstitucijoje „Lumen Gentium“ Vatikano 11-asis Susirinkimas siūlo kriterijus, įgalinančius laikytis autentiško mokymo apie Mariją: „Bažnyčioje, Marija po Kristaus užima aukščiausią vietą ir mums yra artimiausia.“ Turime suvokti Marijai suteiktą ypatingą vietą išganymo paslapyje, tačiau privalu neišleisti iš akių jos ryšio su Kristumi. Ji yra mums artimiausia - savo gyvenime esame įtakojami jos pavyzdžio ir užtarimo. Turime rūpestingai iširti, kiek pastangų dedame mes, kad būtume artimi Marijai. Būdami arti mūsų kasdienybės, Marija remia mus išbandymuose, - baigdamas katechezę bendrosios audiencijos dalyviams kalbėjo popiežius, - drąsina sunkumuose, nuolat rodo kelią į amžinąją Tėvynę. Marija pirmiausiai yra Motina: savo Sūnaus Jėzaus Motina, rūpestingoji Motina kiekvienam iš mūsų, nes nuo kryžiaus Atpirkėjas mus jai patikėjo. Ir mes, kaip vaikai, tikėjimu ją turime priimti.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Centro sąjunga sieks, kad būtų pakeista šalies Vyriausybė

Lietuvos centro sąjunga pareiškė, kad premjeras A. Šleževičius turi atsistatydinti, o Generalinė prokuratūra ištirti personalinės premjero, Lietuvos banko valdybos pirmininko ir vidaus reikalų ministro veiklos, susijusios su moratoriumo paskelbimu Lietuvos akciniam inovaciniam ir „Litimpeks“ bankams bei šių bankų vadovų areštais, teisėtumą.

Priimta Lietuvos banko valdybos pareiškime pažymima, kad Centro sąjunga „pritartų ir visokeriopai remtų Prezidento pastangas suformuojant naują

Lietuvos vyriausybę, konsultuojantis su visomis partijomis“.

Centro sąjunga taip pat kviečia visas Lietuvos partijas konsultacijoms dėl galimybių priimti nutarimą surengti pirmalaikius Seimo rinkimus pagal Konstitucijos 58 straipsnį.

Sis straipsnis numato, kad nutarimą dėl pirmalaikių Seimo rinkimų gali priimti parlamentas trijų penktadalių visų jo balsų dauguma. Juos taip pat gali paskelbti Prezidentas, jeigu Seimas per 30 dienų nepriima sprendimo dėl naujos Vyriausybės programos

Vyriausybė neranda lėšų sustabdytiems bankams sanuoti

Kęstutis Gečas

„Šiandien nėra jokių realių galimybių skirti lėšų sustabdytiems bankams sanuoti“, - susitikime su Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatoriai) frakcija pareiškė finansų ministras R. Šarkinas.

Jis opozicinės frakcijos narius patikino, kad Vyriausybė iki šiol neskyrė jokių finansų, nes ji ir negalinti to daryti. Lėšų skyrimui turi pritarti Seimas.

R. Šarkinas teigė, kad kai tik suras finansų šaltinį, pasiūlymą skirti lėšų pateiks Seimui.

Seimo dešinėsios opozicijos lyderis V. Landsbergis klausė ministro, kodėl nevykdomi gruodžio 29 dieną Seime priimti įstatymai dėl bankininkystės. Šie įstatymai numatė, jog turi būti atnaujinta sustabdytų bankų veikla.

Pasak V. Landsbergio, įstatyme nenumatytas terminas, kada tai turi būti padaryta, taigi veikla turi būti atnaujinta nedelsiant.

Seimo dešinėsios opozicijos

lyderis klausė, ar ministras nebijo, kad už įstatymo nevykdymą kaltė bus suversta jam.

R. Šarkinas neigė V. Landsbergio tvirtinimus ir pareiškė, kad Vyriausybė sustabdytų bankų problemas pradėjo spręsti jau tą pačią dieną, kai buvo priimti įstatymai.

Finansų ministras Seimo nariams aiškino, kad negalima banko atidaryti tą pačią dieną, reikia jį pertvarkyti, išimti blogas banko išduotas paskolas.

Pasak R. Šarkino, būtina atlikti banko veiklos analizę - „reikalingas aiškus vaizdas ir planas“.

„Kito kelio nėra, mes privalome vykdyti įstatymą“, - sakė finansų ministras, atsakydamas į Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatoriai) valdybos pirmininko G. Vagnoriaus klausimą, kaip ir iš kokių lėšų Vyriausybė ketina įvykdyti Seimo priimtą nuostatą, kuri numato, jog iki 1996 m. vasario 1 dienos Lietuvos akcinio inovacinio ir „Litimpeks“ bankų

Opozicija konstatuoja: LDDP krizė gilėja

Seimo dešinėsios opozicijos lyderis V. Landsbergis spaudos konferencijoje teigė, kad Lietuvos demokratinėje darbo partijoje gilėja moralinė krizė. Kritiškas balsas partijoje užgnaužiamas, sakė jis, vis labiau įsitvirtina partinis autoritarizmas. Sąžiningesni partijos nariai, pasak prelegento, pasitraukia nuo partijos arba laukia naujos Seimo kadencijos.

LDDP, sakė V. Landsbergis, pati nesitiki laimėti būsimųjų Seimo rinkimų. Todėl kuriamos naujos partijos, kurios galėtų būti LDDP priedanga arba padėti jai atimti balsus iš kitų partijų.

Visos kitos šalies demokratinės partijos, pabrėžė V. Landsbergis, turi vienyti, kad iki

rinkimų neįvyktų „visiška LDDP mafizacija“. Jis kvietė „sąmoningus piliečius pasipriešinti LDDP atėjimui į valdžią“.

Pirmojoje spaudos konferencijos dalyje V. Landsbergis pristatė savo pareiškimą dėl Rusijos vyriausybės vienašališkų veiksmų Cečėnijoje.

„Rusijos vyriausybė šiomis dienomis pasirašė pati su savimi susitarimą dėl Cečėnijos statuso“, - sakoma pareiškime. Pasak V. Landsbergio, Rusija atsisakė liepos 30 dieną Grozne pasirašyto tikro susitarimo su Cečėnijos atstovais ir karo metinių proga vėl žengia konfliktų eskalavimo keliu. Demokratinės jėgos turėtų dėl to apgailestauti, kaip ir dėl numatytų toje šalyje marionetinių rinkimų.

ELTA

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

„Kas bendra tarp visų mūsų Lietuvos žmonių“

Jonas Burnickas

LDDP pirmininko pavaduotojas G. Kirkilas, teisindamas personalinių pensijų skyrimą buvusiems sovietiniams ministrams ir nomenklatūrininkams, argumentavo tai dabartine Prezidento A. Brazausko ir Vyriausybės politika vienyti, o ne skaldyti tautą.

Taigi kaip vykdoma ta tautos suvienijimo politika? Neilgai teko laukti. Tapęs Prezidentu A. Brazauskas pradeda vienyti tautą - sudoroja (nušalina) tiek daug Lietuvai nuspelnusį S. Lozoraitį, už kurį Prezidento rinkimuose balsavo apie pusę lietuvių kilmės rinkėjų.

Kodėl tautos vienytojai prisiminė savus partiečius, skirdami personalines pensijas, o užmiršo tūkstančius dar negrįžusių iš tremties - jie negali sugrįžti, nes jų namai, jų sodybos užimtos kitų, o dabartinė Vyriausybė nenori ir nesirengia jiems padėti. Gal Prezidentas nemato ar nenori matyti, kaip Vyriausybė baigia pusvelčiui išpardavinėti, tiksliau, išsidalyti, Lietuvos turtą, kaip komerciniai bankai, surinkę iš piliečių indėlius, juos švaisto, apvogdami patiklius žmones, ir lieka nenubausti? Žlugdomas žemės ūkis, leidžiant be muitų importuoti maisto produktus, kai mūsų ūkininkai ir bendrovės negali realizuoti savo gaminių. Reikia paklausti G. Kirkilo, kaip jo partija galvoja suvienyti tautą, kurios 60 proc. piliečių - skurdžiai.

Tuo tarpu gal 10 procentų, gal ir mažiau, laimingųjų, kurių gretose dauguma - „darbiečiai“, maudosi piniguose (taip kalba žmonės iš gatvės).

Toliau G. Kirkilas rožinėmis spalvomis nušviečia sovietmečio laikų partijos nuopelnus: nutiesti keliai, sukurta stipri pramonė, išpuoselėtas žemės ūkis (3 procentus dirbamų žemių turintys kolūkiečių asmeniniai ūkiai pagamindavo 45 procentus mėsos ir pieno gaminių - žr. Chruščiovo pasisakymus Maskvoje).

Baigęs savo rašinį, G. Kirkilas, pasiguodęs, kad Lietuvoje „nėra piliečio be grieko“, pasako štai ką: „Juk reikėjo gyventi, išlikti, išsaugoti, gimdyti, statyti Lietuvą. Nebūtų tokių statytojų, kaip juos dažnas vadina, „kolaborantų“, tai nebūtų kam ir nepriklausomą Lietuvą atkurti“. Nepatinka G. Kirkilui, kad juos vadina „kolaborantais“, bet visose pasaulio valstybėse savus piliečius, kurie okupantus sutinka su gelėmis ir jiems paklusniai tarnauja, taip vadina.

Šimtai tūkstančių kalinių ir tremtinių žuvo nukankinti Sibire ir daug pačioje Lietuvoje. O ašarų ir kraujo kiek pralieta nekaltų Lietuvos žmonių, kad partija ir jos nariai „išgyventų, išsilaikytų“?

Ar ne per didelę kainą užmokėjo tauta jums, ir gal jūs suprasite, kas bendra tarp visų mūsų „Lietuvos žmonių“?

„L.R.“

„L.A.“

arba per 60 dienų du kartus iš eilės nepritaria Vyriausybės programai.

Tokį nutarimą Prezidentas dar gali priimti Vyriausybės siūlymu, jeigu Seimas pareiškia tiesioginį nepasitikėjimą Vyriausybe.

Centro sąjungos valdybos pirmininkas, Seimo pirmininko pavaduotojas, E. Bičkauskas spaudos konferencijoje sakė, kad premjero A. Šleževičiaus indėlio iš Lietuvos akcinio inovacinio banko atsiėmimo istorija sudavė smūgį teisinės visuomenės kūrimui bei sukėlė impulsą korupcijai klestėti.

E. Bičkauskas taip pat neatmetė galimybės, kad premjerui gali būti iškelta byla pagal Baudžiamojo kodekso 285 str. už piktnaudžiavimą tarnyba.

Paklaustas, kaip Centro sąjungos nariai balsuos dėl nepasitikėjimo Lietuvos banko valdybos pirmininku K. Ratkevičiumi, E. Bičkauskas sakė, kad jie „nepareikš pasitikėjimo“ banko vadovu. „L.R.“

indėlininkai galės disponuoti savo pinigais.

G. Vagnorius priminė ir neseniai priimtą įstatymą, leidžiantį Vyriausybei kasmet garantuoti iki 300 mln. litų dydžio tarpbankinių kreditų. R. Šarkinas teigė, kad iki šiol į Vyriausybę su prašymu garantuoti tarpbankinius kreditus kreipėsi du komerciniai bankai. Vyriausybė sutikusi vienam garantuoti 40 mln. litų, o kitam - 12 mln. litų dydžio tarpbankinį kreditą.

Buvo užsiminta ir apie didesnes palūkanas už kai kurių pareigūnų indėlius Lietuvos akciniam inovaciniam ir „Litimpeks“ bankuose. Seimo narys A. Vaišnoras klausė, ar nereikėtų keisti Vyriausybės. „Jei reiks, aš pasirengęs atsistatydinti“, - pareiškė R. Šarkinas. „L.R.“

Socialistai ketina dar kartą skirstyti turtą

Socialistų partija, tik pareiškusi apie ketinimus patekti į kitą Seimą, jau skelbia, kad kitame Seime daugumą turės kairioji koalicija.

Vienas pagrindinių tokios koalicijos tikslų, pasak Socialistų partijos pirmininko A. Visocko, bus per pastaruosius penkerius metus padarytų klaidų taisymas ir socialinio teisingumo atstatymas.

Aiškindamas socialinio teisingumo atkūrimą, Socialistų partijos vadovas spaudos konferencijoje sakė, kad privatizavimo metu buvo padaryta piktdarybė ir visuomenėje įsivyravo nelygybė, nes „ne tos grupės pasisavino valstybės turtą“.

A. Visockas žada, jog kairieji perskirstys tą turtą taip, kad juo galėtų maždaug vienodai naudotis visi Lietuvos piliečiai.

Paklaustas, kaip atrodo „teisingumo atkūrimas“, jeigu po kairiųjų koalicijos rinkimus laimėtų dešinieji, A. Visockas apskritai atmetė dešiniųjų pergalės galimybę „konstituciniu, teisiniu būdu“.

Iš viso socialistų iniciatyva Seimui siūloma pataisyti keturis Konstitucijos straipsnius.

„L.R.“

„L.A.“

Europa neteko Mitterrand'o

Rašo dr. Jonas Kunca

Francois Mitterrand buvo Prancūzijos ir Europos politinė žvaigždė. Jį privalu prisikaityti prie valstybės vyrų, kurie retai pasirodo politinėje arenoje. Po paskutinio karo buvo tik dar 2 tokios įžymybės: K. Adenauer ir Ch. De Gaule.

Per 1940 karą su Vokietija jis buvo paimtas nelaisvėn, bet sugebėjo pabėgti ir grįžti į Prancūziją. Ten dalyvavo rezistencijoje ir kartu gavo tarnybą Vichy valdžioje, kuri bandė palaikyti kiek galima normalesnius santykius su Trečiuoju Reichu. Yra kritikų, kurie čia įžiūri Mitterrand'o oportunistą. Greičiau tai buvo gudrus apsimetimas, kad išvengtų įtarimo dėl vadovavimo rezistentų grupei.

F. Mitterrand įstojo į socialistų partiją ir vėliau tapo jos vadu. Buvo nusistatęs prieš dešiniuosius ir komunistus, bet tai jam netrukdo su jais bendradarbiauti, jei aplinkybės to reikalavo. 1981 m. buvo išrinktas prezidentu. Rinkimuose už jį balsavo ir dalis komunistų. Tapęs prezidentu įvedė daug pakeitimų: pagerino socialinę apsaugą, davė daugiau galios sindikatam ir savivaldybėm. Prezidentas po poros metų pastebėjo, kad jo socialistinė programa veda šalį prie bankroto.

Greit persiorientavo. Nauja konservatyvesnė politika pagerino Prancūzijos ekonomiką.

1986 metais socialistų partija pralaimėjo seimo rinkimus. Mitterrand surado išeitį: paskyrė ministrų pirmininku degaulistų partijos vadą J. Chirac. Bendradarbiavimas su priešiška partija buvo sėkmingas. Į Briuselį jis nusiuntė savo atstovą J. Delors su uždaviniu stiprinti Europos Uniją. Mitterrand'o ir Delors pastangomis, su parama Vokietijos kanclerio H. Kohl, 1991 m. buvo pasirašyta Maastricht sutartis, kuri pastūmė į priekį Europos Unijos procesą.

Mitterrand'o politika buvo kelti darbininkų gerbūvį tiek, kiek leidžia šalies ekonominiai resursai, kurie atsiranda tik bujojant bendrai šalies gamybai. Socializmą jis mėgino įgyvendinti neužmušant kapitalistinės aukso kiaušinių vištos.

Jis, kaip ir Ch. De Gaule, buvo griežtai nusistatęs prieš JAV kišimąsi į Prancūzijos reikalus. Dėl to Prancūzija išvystė savo branduolinių ginklų ir bendrai karo industriją. Europos Unijoje jis matė jėgą, kuri galėtų apsaugoti Prancūziją ir Europą nuo svetimų įtakų politikoj ir ekonomijoje. Be to, suvienyta Europa, kurios centras būtų Vokietija ir Prancūzija,

apsaugotų pastarąją nuo ateities pavojų iš Vokietijos pusės. Susivienijus Vokietija nebus amžinai valdoma H. Kohl'io. Kitoks jos valdovas galėtų turėti kitokias mintis. Kad apsidrausti, Mitterrand'as uoliai rėmė Europos Unijos idėją. Susivienijus Europa pati apsigintų ir nuogalimų užmačių iš rytų pusės. Dabar Rusija silpna. Ten betvarkė. Europai ji nelabai pavojinga. Ateities niekas nežino. Dėl to irgi reikia unijos ir atominių ginklų, kad niekas negalėtų šantažuoti šio žemyno. Atominių ginklų bandymai yra surišti su šiuo klausimu. Europa negalėtų apsiginti neturėdama branduolinių ginklų. Nesunku suprasti, kodėl Vokietija ir Anglija neprotastuoja prieš prancūzų bandymus Ramiojo vandenyno salose.

Mitterrand'as suprato dabartį ir numatė ateities galimybes. Jo politika buvo pagrįsta šalta apgalvotu realizmu, kurį turi retas valstybės vadas.

Belieka pridėti, kad F. Mitterrand'as buvo Baltijos valstybių išsilaisvinimo šalininkas, ką rodo jo atsakymai į Melbourne, Sidnėjaus ir Adelaidės lietuvių bendruomenių prašymus paremti Lietuvos nepriklausomybės reikalą sunkiais 1989 metais ir vėliau.

Belieka laukti, kad atsirastų į Mitterrand'ą panašių Europos vadų, kurie užpildytų jopaliką tuščią vietą.

Kuriamas jungtinis Baltijos karo laivynas

Vakarų Europos Sąjungos asamblėja nutarė teikti karinę paramą Baltijos, valstybėms ir pasiūlė steigti jungtinį Baltijos valstybių karo laivyną. Jį sudarys Vokietijos, Danijos, Lenkijos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos pajėgos.

Estijos delegacijos VES asamblėjoje vadovas Aapas Nelčjasas pasakė, kad Vokietijos krikščionių demokratų atstovas Guentheris Martenas (Giunteris Martenas) pareiškė savo kalboje, kad tokios jungtinės karo laivyno pajėgos galėtų bendradarbiauti su NATO, nors spausdintame šios kalbos tekste minima tik VES. Nelčjasas siūlo Baltijos jungtinio laivyno centrą kurti Taline, o Martenui labiau patinka Ryga. Nelčjaso, minėtasis centras turėtų būti įsteigtas jau kitais metais, teksią dar gerai paplušėti, kad jis būtų Taline.

Paryžiuje vykstančio Vakarų Europos Sąjungos sesijos pranešime konstatuojama, kad pasibaigus šaltajam karui Baltijos baseino saugumas sustiprėjo, ten nebėra tiesioginės grėsmės. Tačiau niekas negali pasakyti, kokia bus NVS raida, todėl Baltijos šalys ir Lenkija nuolat reiškia Vakarams būgštavimus dėl padėties Rusijoje stabilumo ir jos užsienio politikos evoliucijos. Taigi dėl Baltijos valstybių saugumo reikia sukurti kovai pasiruošusias pajėgas, kurios galėtų apriboti regioninių ar lokaliųjų konfliktų plitimą Baltijos jūros rajone.

Baltijos regiono saugumas galėtų sustiprėti sukūrus nuolatines karo laivyno pajėgas Baltijos jūroje. Jas būtų galima pavadinti „Hanzos korpusu“. Pranešimo autorių nuomone, jų pirmasis tikslas būtų derinti bendrą operatyvinį vadovavimą ir planavimą. „Hanzos korpusas“ kontroliuotų sienas, stebėtų, kaip laikomasi žvejybos ir aplinkos apsaugos taisyklių, prižiūrėtų laivybą ir gelbėjimo operacijas. Pirmame etape į jo sudėtį numatoma įtraukti Vokietijos, Danijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos ir Estijos pajėgas, o vėliau galėtų prisidėti ir kitos šalys.

Pranešimo preambulėje daug vietos skiriama santykiams su Rusija. Jo autoriai pabrėžia, kad siūlomi vieksmai neturi izoliuoti Rusijos. Reiškiamas susirūpinimas dėl jos galimo grįžimo į ankstesnę imperialistinę poziciją, taip pat dėl rusų statuso Baltijos šalyse. Pabrėžiama, kad stabilumas ir saugumas Europoje gali būti garantuotas tik bendradarbiavimo ir pasitikėjimo su Rusija, partnerystės su demokratine Rusija sąlygomis.

ITAR-TASS, ELTA, LA

Karaliaučiaus srities demilitarizavimo problema turi rūpėti ne tik Baltijos jūros valstybėms, bet ir visos Europos šalims. Ši problema turi būti viena aktualiausių problemų ir didžiųjų valstybių politikoje.

Tik sutelktomis pastangomis, tarpusavio supratimu Baltijos šalys gali tikėtis, kad ateityje vėl nepateks kurių nors didžiųjų kaimyninių valstybių glėbin. Todėl mūsų tautos turi būti budrios ir išnaudoti šį atokvėpio laikotarpį savo apsaugai.

Mažosios valstybės Europolitikoje Baltijos šalių išlikimo galimybės ir ateities vizija

Vytautas Nezgada
Kaunas

Mažosios valstybės gali egzistuoti tik tuomet, jeigu jų kaimynės didžiosios (bei jų susivienijimai) vadovaujasi tarptautinės teisės normomis ir morale.

Baltijos tautos, jau tūkstantmečius metų prieš mūsų erą apsigyvenusios prie gintarinės jūros, kūrė savo ateitį, joms būdingą kultūrą, papročius, kurie daugeliu požiūrių skyrėsi tiek nuo Vakarų, tiek ir nuo Skandinavijos šalių kultūrų. Tai vienas didžiausių tautinės kultūros lobų Europos žemyne, turintis pasaulinį pripažinimą. Tuo mes galime didžiuotis. Todėl šių tautų bet kokia asimiliacija pražudytų ir jų kultūrinį paveldą.

Carinė Rusija, o ypač sovietinis imperializmas, padarė didžiulę žalą mūsų kultūros paveldui, mūsų šalių tautinei savimonei, sumenkino mūsų tautų pastangas išsaugoti tai, kas brangiausia: pareigos, pasiaukojimo bei atsakomybės jausmą savo tautai ir patiems sau.

Pati didžiausia mažųjų valstybių teisė yra laisvė, gerbiama didžiųjų valstybių. Didžiosioms valstybėms yra būdingas horizontalinis augimas, mažosioms - vertikalinis. Meilė savo tėvynei mažoje valstybėje paremta meile savo tautai, jos žmonėms, savo kalbai, tradicijoms ir visam tam, kuo džiaugiamasi bei liūdimasi pasaulyje. Maža valstybė labiau panaši į šeimą, o meilė jai labiau panaši į šeimos nario meilę.

Visa tai yra priešingybė internacionalizmui bei kosmopolitizmui, kuris yra būdingas didžiosioms valstybėms. Mažąsias

valstybes, kaip ir mažesnius vaikus šeimoje, turi ginti vyresnieji, didesnieji. Šią misiją atlieka kai kurios didžiosios valstybės bei tarptautinės organizacijos, tokios kaip Jungtinės tautos, Europos sąjunga.

Baltijos vienybės (Baltic Unity) organizacija turi griežtai pasisakyti prieš mažų tautų engimo apraiškas, nesvarbu kas jas engia. Tačiau žvelgdami į mūsų šalių ateities perspektyvas, negalime neįvertinti geopolitinės būklės ir karčių istorijos pamokų bei padarytų klaidų, kurių pakartojimas gali ir vėl tapti pragaištingas mūsų tautoms, mūsų valstybėms, mūsų žmonėms.

Padidintą pavojų kelia Gudijos suartėjimas su Rusija. Karinė jų sąjunga nieko gero nežada Baltijos valstybėms. Nerimą kelia ir didžiųjų valstybių pernelyg didelis nuolaidžiavimas Rusijai, sprendžiant sritinius sankirčius. Ypač pažymėtinas neaiškus JAV prezidento B. Clinton'o pataikavimas Rusijai. Grėsmingas pastarosios pareiškimas - ji okupuosianti Baltijos šalis, jeigu jos įstos į Š. Atlanto sąjungą, akivaizdžiai rodo, kad esame neapsaugoti nuo paties baisiausio pavojaus. Tai patvirtina ir Prancūzijos laikysena šiuo klausimu. Beje, pastaroji, matyt, kaip ir 1918 m., yra nusprendusi siekti savo šalies gerovės mažųjų šalių (pirmoje eilėje Lietuvos) sąskaita. (Anuomet linkčiojimas Lenkijai, dabar - Rusijai). Tai prieštarauja Vilsono doktrinai „Dėl tautų apsisprendimo teisės“. Toks šios valstybės elgesys dar labiau paryškina jos savanaudišką ir dvilypį požiūrį į Baltijos valstybes.

Vienas iš pagrindinių mūsų šalių išlikimo pagrindų yra trijų

Baltijos valstybių sąjungos (konfederacijos) sudarymas. Ji ne silpnintų, o stiprintų kiekvienos jų valstybingumo pamatus, skatintų savimonės ugdymą, mokslo, kultūros bei ekonomikos puoselėjimą. Tai mes galime padaryti tik susitelkę visi kartu, jausdami atsakomybę savo tautoms, žmonėms, rūpindamiesi jų ateitimi ir gerove be asmeninės naudos, be grupinių, vienpusinių interesų.

Kad su Baltijos valstybėmis skaitytųsi mūsų kaimynai, turime nedelsiant stiprinti bendrą karinę jėgą, įgyvendinti bendrą gynybos planą, atitinkantį Š. Atlanto s-gos reikalavimus.

Turime nepamiršti, kad bendri mūsų artimiausi kaimynai (o kartais ir tolimesnės šalys susitarę gali ieškoti dingsties mus supriešinti. Todėl, spręsdami tarpvalstybinius santykius, visais atvejais turime žiūrėti, ar neįtakoją šio klausimo sprendimo trečia, suinteresuota valstybė, kaip kad yra buvę ankstesniuose mūsų valstybių santykių vingiuose. Tad spręsdami principinius tarpvalstybinius santykius tarp mūsų šalių visų pirma turime vengti egoistinių siekių, kaip pvz. nepagrįstų vienpusių reikalavimų nustatant tarpvalstybines jūros sienas. Spręsdami savo vidines problemas, turime atsižvelgti ir į visų trijų šalių interesus.

Baltijos šalys turi būti vieningos sprendžiant globalinius užsienio politikos klausimus. Į Europos sąjungą bei SAS organizacijas reikėtų įeiti neatskirai, bet bendru bloku. Tam turi būti paruoštas bendras planas, išorinių sienų apsauga, muitų sistema, bendra karinė doktrina.

Baltijos šalių konfederacija galėtų pasitarnauti išsaugojant taiką šioje srityje. Tai būtų tarpinė juosta, tarp didžiųjų valstybių, kuri ilgainiui (demilitarizavus Karaliaučiaus sritį) galėtų tapti ir nebranduoline sritimi.

Apie ministrų žingsnį - šalies vadovai

Kęstutis Gečas
Ramunė Sakalauskaitė

Prezidentas A. Brazauskas galvos tris keturias dienas. P. Lileikio nuotr.

Priėmęs užsienio reikalų ir krašto apsaugos ministrų P. Gylio bei L. Linkevičiaus atsistatydinimo pareiškimus, Prezidentas A. Brazauskas teigė, kad dėl jų apsisprendęs per tris keturias dienas.

„Nemanau, kad tą pačią dieną būtina reikia spręsti“, - sakė jis ir pridūrė, jog reikia „gerai pasverti, apgalvoti, susitikti, pasikalbėti su premjeru.“

A. Brazauską aplankę kiti ministrai pabrėžė, kad yra „pasiryžę dirbti toliau ir supranta Vyriausybei pateiktus uždavinius dėl nemalonių bankinių reikalų“.

Anot Prezidento, kabineto nariai buvo susirūpinę kolegų P. Gylio ir L. Linkevičiaus pareiškimais, domėjosi jų likimu, galimais jo, kaip šalies vadovo, sprendimais.

„Tokio pasirinkimo nebus“, - teigė Prezidentas, paklaustas, ką pasirinkimo atveju rinktųsi - Ministrą Pirmininką ar atsistatydinimo pareiškimus parašiusius ministrus. Jis pabrėžė nemanąs, kad „reikia derinti šiuos du dalykus“.

Paraginęs nenagrinėti visų galimų problemos sprendimo variantų, Prezidentas A. Brazauskas akcentavo, kad jie yra per daug sudėtingi ir opūs visuomenei.

Atsakydamas į klausimus apie bankus, Prezidentas teigė nemanąs, kad, Ministrui Pirmininkui pasikeitus, keistųsi lito ir dolerio santykis.

Premjeras A. Šleževičius žurnalistams pasakė, kad užsienio

reikalų ir krašto apsaugos ministrų P. Gylio ir L. Linkevičiaus pareiškimai apie atsistatydinimą jo apsisprendimo likti Vyriausybės vadovo poste nepakeis.

„Manau, kad tvirtinimas, jog Vyriausybė patiria moralinę ir politinę krizę, yra per daug kategoriškas“, - sakė premjeras. A. Šleževičius apgailestavo, jog tokiu sunkiu valstybei metu jo indėlio atsiėmimas laikomas pačiu tragiškiausiu įvykiu.

Premjeras pranešė, kad pareiškimus apsvaistė visi ministrai. Posėdyje, pasak A. Šleževičiaus, buvo vieningai nutarta, kad pareiškimų tonas neatitinka tikrovės.

„L.R.“

Po pokalbio pas Prezidentą neatsistatydinantys ministrai buvo gerai nusiteikę ir pasiryžę dirbti.

Užsienio Reikalų Ministro P. Gylio pareiškimai spaudai

Noriu informuoti, kad šių metų sausio 5 d. rytą pateikiau pareiškimą L. E. Lietuvos Respublikos Prezidentui dėl atsistatydinimo iš užsienio reikalų ministro pareigų. Apie tai informavau J. E. Premjerą A.

Šleževičių. Šį sprendimą priėmiau apsvaistęs visus savo žingsnio padarinius tiek Vyriausybės veiklai, tiek partijos ateičiai. Valstybės stabilumas yra didelė vertybė, tačiau stabilumas negali tarnauti negerovių kaupimuisi. Mano politinės veiklos tikslas yra laisva, demokratiška Lietuva, kurioje

galioja įstatymo viršenybės, moralios politikos principai.

Atskirai norėčiau kreiptis į partijos bičiulius. Mano žingsnis kai kam iš jūsų pasirodys skaldytojiškas, destruktivus. Tačiau tai išoriškas ir momentinis įspūdis. Zengdamas šį žingsnį vadovaujosi partijos gyvybiškumo išlaikymo motyvais. LDDP suvaidino svarbų teigiamą vaidmenį, atkuriant bei demokratizuojant mūsų šalį. Padarysiu viską, kas mano galioje, kad ji būtų gyvybinga bei verta žmonių pasitikėjimo ir ateityje.

LR URM Informacijos ir spaudos skyrius

Lietuvos integraciją kolektyvines Europos saugumo struktūras.

„L.R.“

Derybų su Rusija tema - valstybės siena

Sausio mėnesį planuojamame Lietuvos ir Rusijos tarpvalstybinių komisijų susitikime Lietuva suinteresuota pirmiausia svarstyti valstybės sienos nustatymą.

Apie tai interviu Rusijos naujienų agentūrai „Interfax“ pareiškė Lietuvos užsienio reikalų ministras P. Gylys, vadovaujantis Lietuvos delegacijai šiose derybose. Rusijos komisijai vadovauja vicepremjeras A. Bolšakovas.

Be pasienio klausimų, P. Gylio įsitikinimu, būtina svarstyti indėlių sugražinimo Lietuvos piliečiams iš buvusio „Vnešekonombank“ bei diplomatinė pastatų Romoje ir Paryžiuje, kur vis dar įsikūrusios Rusijos įstaigos, perdavimo Lietuvai klausimus.

Ministras pažymėjo, jog Rusija tebelieka viena pagrindinių Lietuvos partnerių, todėl Vilnius suinteresuotas ir naujaisiais metais išsaugoti ramius ir dalykiškus dvišalius santykius su Maskva.

Kalbėdamas apie Lietuvos užsienio politikos prioritetus 1996 metais, P. Gylys minėjo Lietuvos integraciją į Europos Sąjungos struktūras. Pasak ministro, šiemet nemažai dėmesio bus skiriama

bendradarbiavimui ir su kitomis tarptautinėmis organizacijomis.

P. Gylio vertinimu, strateginiu Lietuvos tikslu lieka siekimas NATO narystės. Šiuo tikslu daug dėmesio bus skiriama Partnerystės programai, taikdariai misijai buvusioje Jugoslavijoje bei kitiems renginiams, kurie paspartintų

Nepaisant bankų griūties, gimsta žmonės

Aurelija Liauškienė

Griūva bankai, dega indėliai, kyla kainos. Ir gimsta vaikučiai. 1995 m. lapkričio pabaigoje Lietuvoje gyveno 3 milijonai 714 tūkstančių 700 žmonių, t.y. 3026 mažiau negu metų pradžioje. 1995 m. sausio-spalio mėnesiais gimė 35 161 kūdikis, t.y. 1249 mažiau negu per 1994 m. tą patį laikotarpį.

Per dešimt 1995 metų mėnesių Alytaus apskrityje gimė 18, Kauno - 141, Marijampolės - 34, Panevėžio ir Šiaulių - 52, Tauragės - 23, Utenos - 102, Vilniaus - 143 žmonėmis mažiau negu mirė. O štai žemaičiai ir čia rodo tautiečiams pavyzdį: Skuodo, Silutės, Mažeikių, Plungės, Telšių, Klaipėdos rajonuose ir pasaulį atėjo daugiau žmonių, negu

iš jo pasitraukė.

Vilniaus universitetinės ligoninės Moterų klinikos Naujagimių skyriaus vedėja, medicinos mokslų daktarė docentė Nijolė Drazdienė sakė, kad jų ligoninėje per šiuos metus gimė pusterčio tūkstančio žmogučiai. Čia 45 mamos pagimdė dvynukus ir net 4 - trynukus. Turėjome progos pasveikinti Ireną Markevičienę, atvykusią į šią kliniką iš Varėnos rajono Dubičių kaimo ir pagimdžiusią tris mergaites. Tiesa, vienai dukrelei likimas nedovanojo gyvenimo, bet kitų dviejų nekantriai namuose laukia ponios Irenos vyras Juozas ir trys vyresnėliai.

„L.A.“

TRUMPAI

Laisvės gynėjus pagerbė gedulingos vėliavos. Lietuvos Vyriausybės nutarimu, minint Laisvės gynėjų dieną, nuo sausio 12 dienos, 12 valandos, iki sausio 13 dienos, 22 valandos, prie valstybinės valdžios ir valdymo institucijų, įmonių, įstaigų ir organizacijų pastatų, taip pat prie gyvenamųjų namų buvo iškelta Lietuvos valstybės vėliava su gedulo ženklų.

Tautininkai paragino konfiskuoti nesąžiningų skolininkų turtą. Lietuvių tautininkų sąjunga paragino areštuoti, konfiskuoti ir panaudoti įsiskolinimams padengti turtą fizinių ar juridinių asmenų, negražinančių bankams paskolų.

Buvo paskelbta kreipimėsi į Prezidentą, Seimą, Vyriausybę bei Lietuvos banką taip pat siūloma nedelsiant gražinti krizės ištiktų bankų indėlininkams jiems priklausančius pinigus, neatsižvelgiant į susidariusią padėtį bankuose.

Tautininkai kviečia kitas Lietuvos partijas susitarti dėl vieningų veiksmų prieš organizuotą ekonominį nusikalstamumą „dabar ir ypač“ po būsimųjų Seimo rinkimų“.

Novosibirskė pradėjo veiklą tėvų jėzuitų įkurtas religinis kultūrinis centras, pavadintas „Ignacas“ Centras atviras visų įsitikinimų žmonėms, kurie nori bendradarbiauti ir kartu ieškoti Dievo. „Ignaco“ centre yra turtinga biblioteka, čia kartu su Novosibirsko universitetu rengiami seminarai, susitikimai ir diskusijos. Be to Centras organizuoja ir kuruoja katalikišką Sibiro televizijos kanalą.

Dutūkstantųjų metų jubiliejus, kuriuo pradėsime naują krikščioniškosios eros tūkstantmetį, kartu turės paskatinti ir naują katalikų ir stačiatikių Bažnyčių santykių veržlumą. Šiandien turime džiaugtis ir dabartine abiejų tradicijų ekumeninio dialogo būkle. Jau pašalinta daug katalikų ir stačiatikių Bažnyčių vienybės kliūčių ir tikrai labai nedaug trūksta iki visiškos vienybės. Tai ištrauka laiško, kurį popiežius Jonas Paulius II parašė Konstantinopolio patriarchui Baltramiejui I-ajam.

Labai įdomią kolekciją sudarė pietų Vokietijoje gyvenantis kunigas Josef Keller, surinkęs 230 populiarios kalėdinės „Tyli naktis“ (Stille nacht) kalbinių variantų. Ši giesmė mėgstama pačiose įvairiausiose šalyse, ji giedama Samoa salose ir net Amazonijos džiunglių indėnų gentyse. Kolekcionuoti giesmės variantus kunigas Keller pradėjo 1948 metais, po tai kai vienoje Austrijos bažnyčioje išgirdo penkiomis kalbomis sugiedotą „Tyli naktis“.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos ginkluotų pajėgų vadai pasisakė už Baltijos valstybių gynybos sąjungą, kuri jas įpareigotų puolimo atveju ginti kitas sąjungos nares. Maždaug toks principas saisto NATO narius. Daugelį metų Amerikos gynybos sistemoje tarnavęs Estijos ginkluotų pajėgų vadas, generolas Einselnas pasakė, kad su savo kolegomis iš Vilniaus ir Rygos padarė formalų sprendimą remti gynybos sąjungos kūrimo idėją. Siūlymas steigti bendrą gynybą nėra naujas. Dar tik praėjusiais metais Lietuva pasisakė prieš, o dabar pritarė, kad yra reikalingas bendromis jėgomis tvirtinti Baltijos šalių gynybą.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė

Kraštų Bendruomenių bei PLJS valdyboms, tarybų, PLB Seimo nariams

Lapkričio pa baigoje PLB valdybos pirmininkas, lankydamasis Lietuvoje, kartu su atstovu Juozu Gaila dar kartą su Lietuvos valdžia tikrinosi globos galimybes Rytų Kraštų atstovams ir tokiu atveju, jeigu PLB seimas būtų šaukiamas kur nors už Lietuvos ribų. Atsakymas buvo aiškus: Lietuvos valdžia seimą globos, Rytų kraštų atstovams padės išspręsti jų pinigines bėdas tik tokiu atveju, jeigu Pasaulio Lietuvių Bendruomenės IX seimas bus šaukiamas Lietuvoje. Koks pasirinkimas PLB valdybai liko?

Todėl PLB valdyba savo posėdyje 1995 gruodžio 10, išsamiai visus tuos Kraštų Bendruomenių, Lietuvos valdžios pasiūlymus bei spaudoje jau iškilusias nuomones išnagrinėjusi, dar kartą pasitikrinusi izdo padėtį, tegalėjo pasidaryti tik tokią išvadą:

Esamomis sąlygomis PLB IX seimas, turintis įvykti 1996 metais, tegali būti šaukiamas tik Lietuvoje.

Suprantame, kad toks sprendimas susilauks daug prieštarų nuomonių JAV ir Kanadoje (Beveik visos kitų kraštų Bendruomenės ir visos Jaunimo sąjungos pasisakė „už Lietuvą“, todėl šis PLB valdybos nutarimas joms priimtinas), tačiau priešingų nuomonių reikėjęs tegalime tik paklausti, kodėl, užuot PLB valdybos sprendimą kritikavę jie prašomi negalėjo parūpinti tų 60,000 JAV dolerių (ar bent didesnės jų dalies), kurių reikia atskraidinti į už Lietuvos ribų ruošiamą PLB seimą 35 Rytų kraštų atstovus ir juos bent savaite čia išlaikyti: apmokėti viešbučiuose kambarius (praėjusio seimo patyrimas parodė, kad privačiuose namuose jiems nakvynių surasti nepavyks), maitinimą, transportą, duoti net ir šiek tiek kišenpinigių smulkiom išlaidom. Tokią paslaugą tikrai būtume sveikinę.

Buvo aptarta ir seimo data. Visų nuomones bei pageidavimus priėmusi dėmesin, PLB valdyba priėjo išvados, kad seimą parankiausia būtų šaukti 1996 m. rugpjūčio pabaigoje - rugsėjo pradžioje.

Seimas galėtų įvykti, pvz., pirmą rugsėjo savaitę. Per savaitgalį (rugsėjo 31-rugsėjo 1) seimo nariams į Vilnių suskridus, pradinės iškilmės galėtų būti atliktos pirmadienį, rugsėjo 2, o posėdžiai prasidėtų antradienį - rugsėjo 3, ir baigtųsi ketvirtadienį - rugsėjo 5, arba vėliausiai - penktadienį, rugsėjo 6. Savaitgalis, rugsėjo 7-8, vėl skrydžiams namo tiems, kurie nenorėtų ilgiau pasilikti ir dalyvauti planuojamoje savaitgalio kultūrinėje programoje. Tačiau seimas galėtų būti ruošiamas ir rugsėjo 24-31. Tuo atveju su mokyklomis bei universitetais surišti atstovai rugsėjo 1 ar 2 jau galėtų grįžti namo. Žinoma, datos parinkimas priklausys ir nuo sąlygų Lietuvoje: nuo atstovų apgyvendinimo bei maitinimo galimybių universitetų bendrabučiuose, kol dar Vilniuje

neprasidėjęs mokslas, nuo auditorijų arba kitų valstybinių laisvų patalpų naudojimo posėdžiams bei patarnavimo.

PLB valdybos posėdyje buvo svarstyta mintis pirmame tokiam oficialiame užsienio lietuvių atstovų suvažiavime pagerbti Lietuvos laisvės kovotojus-partizanus, nes jų kovą užsienio lietuviai visą laiką sekė, rėmė, ja sielojosi, apie ją skelbė pasauliui, jaudinosi dėl aukų ir skaudančiomis širdimis liūdėjo dėl tragiškos pabaigos, kovotojų, jų šeimų, talkininkų likimo. Giliai pergyvename ir dabartinę kovotojų padėtį, kai Lietuvoje mažai jais domimasi, niekas ne tik neryškina jų kovos prasmės, bet daugeliu atveju jie stumiami užmarštin, ignoruojami, palikti nepritekliams ir skurdui.

PLB seimo atitinkamas jų prisiminimas, pagerbimas, išryškimas tam reikalui sukurta rimta programa, gal būtų posūkis Lietuvos laisvės kovotojų reikiamo įvertinimo kryptimi.

Tai būtų atliekama pirmąją PLB seimo Lietuvos dieną - prasmingas įvadas.

PLB seimo programos komisija

PLB valdybos nuomone šis seimas bus labai reikšmingas, nes jam reikės išspręsti daug svarbių naujų klausimų, o gal net ir tolimesnį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, kaip visų už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių jungties, likimą. Todėl būtina jam visapusiškai pasiruošti. Tam tikslui PLB valdyba sudarė programos komisiją, jos pirmininke pakviesdama žinomą Kanados bendruomenininkę Ireną Lukoševičienę ir paprašydama ją sutelkti kitus komisijos narius. Pirmininkė PLB valdybai pranešė, kad iki 1995 gruodžio 30 komisijon jau pakviesti šie nariai: Vytautas Bireta, Indrė Čuplinskaitė, Vytautas Kamantas, Regina Kučienė, Rasa Kurienė, Milda Lenkauskienė, Paulius Mickus, Juozas Polikaitis, kun. Edis Putrimas, Rita Sakutė, Irena Ross, Horstas Žibas, kun. Alg. Žilinskas. Pirmininkė 1996 m. pradžioje kreipsis į Kraštų Bendruomenes, prašydama jas į programos komisiją skirti po vieną atstovą ir su jais bei Kraštų Bendruomenių valdybomis susirašinės tiesiogiai.

Jūsų patogumui komisijos adresą pranešame iš anksto: PLB IX seimo programos komisija Irena Lukoševičienė - pirmininkė 11 Wincott Dr. Apt 910 Etobicoke, Ont, M9R 2R9, Canada Tel. 416/246-9506; Fax (Kanados LB raštinės patarnavimas) 416/533-2282

PLB Konstitucijos keitimas
Praėjusio seime buvo iškelta PLB Konstitucija, jos peržiūrėjimo ir pakeitimo klausimas ir PLB valdyba buvo paprašyta paruošti pataisas. Šiame seime jos bus svarstomos. Turintieji dėl Konstitucijos kokių nors pastabų skubiai praneškite jas programos komisijai iš anksto susipažinti ir įjungti į pakeitimų sąrašą.

Užsienio lietuvių pilietybė
PLB valdybos pastangomis sudaryta Pilietybės komisija, išrūpinusi užsienio lietuviams pilietybės pripažinimą, savo darbą

Dėl lietuviško paso įsigijimo

Iškilus kai kurioms abejonėms dėl įsigijimo lietuviško paso, Vidaus Reikalų Ministerijos Migracijos Departamentas davė paaiškinimus, kurių svarbiausias ištraukas pateikiu žemiau:

„Lietuvos Respublikos Konsulatui Melbourne ...1995 m. spalio 3 d. Lietuvos respublikos įstatymu Nr. 1-1053 „Dėl Lietuvos respublikos pilietybės įstatymo pakeitimo ir papildymo“ buvo padaryti pakeitimai ir papildymai Lietuvos Respublikos pilietybės įstatyme.

Sutinkamai su Pilietybės įstatymo 1 str. 1 d. 1 p. Lietuvos Respublikos piliečiais yra asmenys, iki 1940 m. birželio mėn. 15 d. turėję Lietuvos pilietybę, ir jų vaikai (jeigu šie asmenys ar jų vaikai nerepatrijavo iš Lietuvos).

baigė. PLB valdyba gruodžio 10 posėdyje padėjo užsienio lietuvių dalį sudariusiam ir jai vadovavusiam PLB valdybos vicepirmininkui Rimui Cesoniui už dviejų metų uolų darbą ir dar visgi paprašė jį išsiaiškinti techniškas pilietybės dokumentų įsigijimo sąlygas ir visą kitą biurokratinę eigą. Apie tai Jums pranešime, kai tik visa toji eiga paaiškės. Tačiau pilietybės dokumentų išrūpinimas jau bus nebe PLB valdybos, bet atitinkamų Lietuvos valstybės įstaigų uždavinys. Tai įsidėmėtina.

Užsienio lietuvių atstovavimas Lietuvos Seime

Praėjusio VIII PLB seimo, įvykusio 1992 m. liepos 1-4 Lemonte, vienas iš nutarimų yra toks:

12. PLB seimas pareiškia, kad lietuvių išeivija, jausdama Lietuvos gyventojų ir išeivių vieni kitų pažinimo, supratimo ir nuolatinių ryšių stoka, mato reikalą Lietuvos parlamente turėti bent vieną atostovą, užtikrintą Lietuvos Konstitucija. Atstovas būtų renkamas PLB seimo sesijoje ar korespondenciniu būdu.

Vėliau, net dviejuose Rytų Kraštų Bendruomenių suvažiavimuose, jų vadovai pageidavo atskiro atstovo rytų kraštams. PLB valdyba jų pageidavimą priėmė ir su Lietuvos Seimo vadovybe šį atstovavimo klausimą pradėjo aiškintis dar savo kadencijos pradžioje. PLB valdybos pirmininkui bei jos atstovui Lietuvoje daug kartų teko tartis su Lietuvos seimo bei partijų vadovais, su jais susirašinėti, tačiau reikalas iš vietos nejudėjo. Paskiausi pasitarimai įvyko šią vasarą ir rudenį PLB valdybos pirmininkui lankantis Lietuvoje: ir su Seimo pirmininku Česlovu Juršėnu, ir su visų didžiųjų partijų vadovais, su Rinkimų komisijos pareigūnais, teisininkais. Be to, atsirado Bendruomenių pareigūnų, abejojančių šio nutarimo tikslingumu. Kadangi iki numatyto PLB IX seimo beliko tik aštuoni mėnesiai, greičiausiai šio nutarimo ir nebepasiseks įvykdyti, teks atidėti iki naujo seimo ir dar kartą persvarstyti gal net kartu su Lietuvos Seimo pareigūnais, teisininkais, Lietuvos Konstitucijos žinovais.

PLB Bendraraštis nr 20
(Bus daugiau)

Norint gauti Lietuvos Respublikos piliečio pasą, asmenys turi užpildyti nustatytos formos pareiškimą, prašymą, pasižadėjimą Lietuvos Respublikai bei pateikti dokumentus, įrodančius, jog asmuo iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę.

Tokiais dokumentais gali būti išlikę Lietuvos Respublikos vidaus ar užsienio pasai, išduoti Lietuvos Respublikos diplomatinė atstovybių ar konsulinių įstaigų po 1940 m. birželio 15 d., dokumentai apie tarnybą Lietuvos kariuomenėje ar darbą valstybinėje tarnyboje; gimimo liūdijimai arba kiti dokumentai, kuriuose tiesioginiai nurodyta apie turėtą Lietuvos pilietybę. Jeigu šių dokumentų nėra, gali būti pateikiami dokumentai apie mokymąsi, darbą, gyvenimą Lietuvoje iki 1940 m. birželio 15 d., priešais pareiškimas, patvirtintas notaro arba Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos pareigūno, užsienio valstybės paso patvirtinta kopija ir kiti dokumentai.

Pagal Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 17 str. 1 d. 1 p. teisė į Lietuvos Respublikos pilietybę ir jų vaikams (jei šie asmenys ar jų vaikai nerepatrijavo iš Lietuvos).

Siems asmenims jų pageidavimu gali būti išduodami arba Lietuvos Respublikos piliečio pasas, arba teisės į Lietuvos respublikos pilietybę išsaugojimo pažymėjimas.

Taip pat paaiškiname, kad pagal šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 17 str. 1 d. 2 p. Lietuvos Respublikos pilietybę neterminuotai išsaugoma lietuvių kilmės asmenims, gyvenantiems kitose valstybėse.

Lietuvių kilmės asmeniu laikomas asmuo, kurio tėvai ar seneliai, arba vienas iš tėvų ar senelių yra lietuviai ir pats asmuo pripažįsta, kad laiko save lietuviu.

Jeigu Australijoje gyvenantis lietuvis, Australijos pilietis neturi Australijos piliečio paso, tada galima būtų pateikti legalizuotą su vertimu Natūralizacijos pažymėjimo kopiją. Asmens tapatybę turėtų patvirtinti konsulas.

Jeigu Australijoje gyvenantis lietuvis nėra Australijos pilietis, tai turi pateikti dokumentą, patvirtinantį, kad yra asmuo be pilietybės bei dokumentą, patvirtinantį asmens tapatybę.

**Pagarbiai,
Pilietybės reikalų skyriaus
viršininkė T. Kananavičienė
(pasirašė D. Vežikauskaitė)**

Įregistruota ...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

„analizuoti tikrovę ir atsakingai joje reikštis“. Kalbėdamas apie katalikiškų mokyklų perspektyvas Lietuvoje, pašnekovas akcentavo būtinybę mokytojams, laikantiems save katalikais, be abejonų reikštis bet kurioje mokykloje. Čia kun. Vitkus SJ pabrėžė Lietuvos kat. mokytojų sąj., vienijančios įvairiose mokyklose dirbančius mokytojus katalikus, reikšmę. Tačiau dabar, kun. Vitkaus nuomone, svarbiau būtų steigti naujas katalikiškas mokyklas

(Nukelta į 8-tą psl.)

„Vaiko Tėviškės Namai“ Lietuvoje. Ne „dykai statytojai vargsta“

Negaunant vis naujų žinių apie gyvenimą „Vaiko Tėviškės Namuose“ Marijampolėje ir Kaune, ne vienam mūsų rėmėjui gal prisiminė psalmės žodžiai: „Jei Dievas namo nestato, dykai statytojai vargsta“ (Ps. 25). Iš tikrųjų šie Dievo įkvėpti žodžiai nuo pat pradžios buvo „Vaiko Tėviškės Namų“ projekto šūkis. Jei ne tikėjimas, kad pats Dievas tėviškai rūpinasi beglobių vaikų likimu ir

nori jiems padėti žmonių rankomis bei pastangomis niekas nebūtų išdrįsęs imtis tokio sudėtingo uždavinio, kaip beglobiams vaikams namų statymas ir ugdymo programos kūrimas. Dievas iš žmonių nesityčioja. Matydamas jų gerus užmojus, visada ateina į pagalbą. Dėl to, atrodo, ne „dykai statytojai vargsta“.

Štai kelerių metų pastangos jau duoda konkrečius vaisius.

Marijampolės Socialiniame centre „Vaiko Tėviškės Namai“, nepaisant siaubingo kainų kilimo ir ekonominės krizės, jau gyvena 50 vaikų. Penkios jų šeimos - po dešimt vaikų kiekvienoje - yra užėmę penkis galutinai atbaigtus namus. Kiti trys šeimyniniai namai jau nuo pernai yra pastatyti, bet dėl finansinių sunkumų dar negalėjo būti galutinai įrengti. Dabar juose intensyviai vyksta įrengimo darbai. Tikimasi, kad apie Kalėdas ir jie bus galutinai įrengti. Dabar juose intensyviai vyksta įrengimo darbai. Tikimasi, kad apie Kalėdas ir jie bus galutinai atbaigti. Jau yra numatyta 30 kitų vaikų, kurie netrukus čia apsigyvens, su savo motinomis - auklėtojomis sudarydami tris naujas šeimynas. 80 našlaičių - tai jau didelė vaikų bendruomenė, kuri pareikalaus daug pastangų ir rūpesčių.

Visas „Vaiko Tėviškės Namų“ Socialinis centras nori būti gyvas paminklas okupacijos aukoms. Jis bus atžymėtas tokia dedikacija: „Lietuvos kankinių, žuvusių laisvės kovotojų ir tremtinių atminimui“.

Atskiri namai bus atžymėti garbės savininkų ir garbės šeiminių vardais. Garbės savininkai yra tie, kurie yra apmokėję visas namo pastatymo išlaidas. Garbės šeiminkai tuo tarpu prie namų pastatymo yra prisidėję stambesne auka, nors ir nepakankama namo pastatymui. Vieno namo pastatymo kaina šiuo metu yra, deja, labai išaugusi. Statybininkų sąmatoje ji siekia 70.000 USA dolerių. Garbės savininkus šiuo metu turi tikrai penki namai. Dviejų namų garbės savininkai yra Kanados lietuviai, kurie per Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugiją nuo pat pradžios uoliai rėmė „Vaiko Tėviškės Namų“ projektus.

Net du kartus praėjusią vasarą „Vaiko Tėviškės Namus“ aplankė Pranas Andriukaitis ir ponia Andriukaitienė iš Sydney Australijoje. Ta proga jie į VTN einamąją sąskaitą pervedė ne tik savo (10.016,40 Lt), bet Kazimiero Butkaus iš Sydney (9.560,10 Lt) dovanas.

Visiems aukotojams ir maloniems svečiams VTN gyventojai ir administratoriai kuo nuoširdžiausiai dėkoja. Džiaugiamės, kad iš šio našlaičių kaimo lankytojai išsineša labai gerus išspūdžius. Pavyzdžiui, Lietuvos garbės konsulas Italijoje dr. A. Bertoldi, kuris VTN lankėsi jau keletą kartų, yra pasakęs: „Tai bus labai graži bendruomenė...“

Baigiant šį pranešimą iš Philadelfijos mums paskambino p. Jurskytė, kuri praėjusią vasarą lankėsi VTN, ir pranešė, kad Philadelfijos gyventojai p. Kalinauskai yra nutarę Marijampolės Socialiniame centre VTN finansuoti senelių-pensininkų namus. Dėkojame Kalinauskams už jų kilnų apsisprendimą.

„Vaiko Tėviškės Namų“ adresas: Druskininkų gatvė 4-1, Kaunas 3000, Lithuania, telef. 228 224.

Aukas galima siųsti į VTN valiutinę sąskaitą: For credit to State Commercial Bank of Lithuania: Fax 22/225726; Telex 261246 Opera Su; S.W.I.F.T. Barū Lt 2x; for further credit to Kaunas Branch „Vaiko Tėviškės Namai“ account No. 06400029/700070432.

Mons. Vytautas Kazlauskas,
VTN vardu

Kaip padėti Lietuvos kaimui pereiti šį golgotos kelią nežinau. Nustojęs vilties žmogus geria ir gerdamas daro žala sau, savo šeimai, savo tautai. Suteikti jam naują gyvenimo prasmę ir viltį sunku, tačiau visi mes galime po truputį padėti vaikams.

Galime pasiųsti rūbų, avalynės, žaislų savo parapijos, savo miestelio vaikams. Geriausiai siųsti seniūnams nes jie puikiai pažįsta savo kaimo žmones. Nepergyvenkite kad pusė gali patekti ne į tas rankas. Jeigu šie varganiukai gaus bent dalį ką jūs siuntėte tai bus 100 procentų daugiau negu jie dabar turi.

Ar prisikels Lietuvos kaimas?

Rašo Danutė M. Baltutienė

Šiandien Lietuvos kaimas merdi. Ateities prognozė nekokia. Tunelio gale šviesos dar nesimato. Vienas dalykas visiems aišku - Valdžiai trūksta vizijos. Neturi net pagrindinės nuovokos kaip agrarinę reformą praveisti, nei ką su žemės ūkiu daryti.

Pradžioje norėjo kuo greičiau išardyti kolūkinę sistemą nepramatydama ką į jos vietą pastatys, vėliau, Darbo partijai valdžion atėjus prasidėjo bendrovių ramstymas. Tačiau leisgyvą padarą nebeprisikelsi iš mirties patalų. Tuo tarpu ilgiausios eilės pretendenti norinčių atgauti kadaise nacionalizuotą jų tėvų turta tebevarsto valdžios įstaigų duris. Tikrai trečdalis ūkininkų yra gavę nuosavybės dokumentus.

Kas porą mėnesių valdžia išleidžia naujus įstatymus, nuostatus ir reglamentus, kurie labai apsunkina savivaldybių darbą. Praeitų metų rendens pabaigoje Žemės ūkio ministerija pradėjo raginti ūkininkus sėti rugius, net paramą prizažėjo, nes staiga susivokė kad 1996 metais gali pritrūkti duonos. Pervėlu, prieš du metus ūkininkai neturėjo kur dėti rugių, bei kviečių tai praeitą rudenį mažai jų tesėjo.

Ūkininkui sukeliama didelė dilema kai Valdžia nenustato kvotų - kiek, kokių grūdų supirks, nei kada ir kiek už tuos grūdus mokės.

Lietuvoje visas ūkininkavimas susideda iš begalės spėliojimų. Ar užaugs javai? Ar gausi technikos juos laiku nuimt? Ar bus pirkėjų ir svarbiausi ar liks bent kiek pelno? Valdžios pažadai lieka pažadais, o ūkininkui reikia pragyventi ir apie sekančių metų sėją galvoti.

Tačiau kalbant apie kaimą reikalinga pastebėti kad šiuometinis kaimietis badu dar nemiršta. Anaipol, ne tik bulvynės su mėsa ir rūgštu pienu pietum iki valios prisisirebia bet ir samagono puslitrinę patvarko. Taigi keistas paradoksas - nors kaime yra daug bedarbių ir dirbančiųjų atlyginimas žymiai mažesnis negu miestiečių,

tačiau vidutinis kaimo pilietis sočiau valgo negu jo brolis mieste.

Kaimo žmogus turi po savimi žemelę penėtoją ir kaip vargingai begyventų, ir iš porą hektarų jis gali pakankamai užsiauginti bulvių, kopūstų ir burokų. Daugelis kaimiečių laiko po porą paršelių, keletą vištų, gal net karvę ar dvi. Pieno varškės, sūrio, kiaušinių ir lašinių visados rasite ant jo stalo. Jeigu dar gauna kad ir nedidele pensiją tai gyvenimas pusė bėdos.

Ziemą kaimietis, kuris netingi iš miško parsivežti malkų, pasikuria malkine krosnį tai vis santaupa. Tuo tarpu miestelėnui apšildymas sugeria didžiąją dalį jo atlyginimo. Ypač miesto pensininkams sunkus žiemos metas, nes apmokėjus buto išlaikymo mokesčius tik keletas litų maistui belieka.

Retas miesto pensininkas išgali mėsos nusipirkti, net sviestas per brangiai kainuoja, tai duona, varškė ir aviečių arbata turi pasitenkinti.

Ne nuostabu kad daugelis miesto gyventojų žiūri į tą varganą nualintą kaimą kaip į išganyto šaltinį.

Statistika rodo kad virš 5 procentų dabartinių Lietuvos žmonių gyvena pasitūrinčiai. Visi kiti gyvena vos patenkinamai arba visai vargingai. Dauguma praieityje gyveno geriau negu šiandien. Kaimiečiai su nostalgija prisimena gerus kolūkio laikus. Galėjai ir išgerti ir pasivogti, ir dirbti per daug niekas nevertė, o pragyvenimui visiems užteko.

Na dirbti ir dabar niekas neverčia, nes dabartinės bendrovės vos ant siūlo laikosi, gyvulių fermos išardytos, technika sugriuvusi. Nebėra nei ką bedirbti, nei su kuo. Sunkiausiai kad nebėra kas už tave galvotų ir atsakytų.

Šiandien kiekvienas turi stovėti ant savo kojų kaip išklibusios jos bebūtų. Čia ir yra pagrindinė kaimo merdėjimo priežastis - tos menkos galvelės ir išklibusios kojos. Važiuoji kaimo žvyrkeliu 10 valandą iš ryto ir matai kaip pora dviratininkų vingiuoja keliuku į

darbą. Porą valandų vėliau tie patys vyrai jau išsitiesę pagriovyje siurbsto priešpiečius.

Trečią po pietų jie jau ruošiasi namo eiti į savo gyvenvietes kur bus tęsiama vyriška kalba prie butelio. Tuo tarpu trys ar keturi vaikeliai kapstosi purvine kieme, murzini ir nedavalgę. Motinos per daug jais nesirūpina nes jeigu vyrai geria kodėl joms atsilikti.

Laimei dažnai močiutės ateina į pagalbą. Kaime ne retas atvejas kad tėvai augina savo prasigėrusių vaikų vaikus. O jeigu močiutės nėra tai tokių asocialių šeimų vaikai dažniausiai patenka į vakų namus kur priežiūra nedaug geresnė kaip pas girtuoklius tėvus.

Lietuvoje žmonių kurie norėtų imtis ūkininko sunkaus ir rizikingo darbo nėra daug. Šiandien kaime sėkmingai ūkininkauja tie kurie laiku išstojo iš kolūkių, atsiėmė savo pajų (techniką, padargus, gyvulius, pastatus) ir pajėgė greitai atgauti savo ar tėvų žemę. Kitaip sakant turėjo gerą užnugarį. Pradinis kapitalas plius apskrumas, plius noras dirbti tai receptas šiuolaikinio sėkmingo ūkininkavimo Lietuvoje.

Deja tokių apsikrūviusių žmonių, tiek žemės ūkio tiek verslo sferoje, ne per daugiausia. Per penkiasdešimt metų mūsų lietuvių buvo nurodoma kaip gyventi ir kaip galvoti (negalvoti). Daugeliui demokratija atėjo pavėluotai, uždėjo naują našta - patiems daryti sprendimus kuriems, deja, jie nebuvo paruošti. Laisvė suglumino ir paralyžavo juos. Daugelis pasuko vieninteliu jiems nuo senų laikų žinomu išsivadavimo keliu, link butelio. Dėl to šiandieninis kaimas yra prasigėręs. Dėl to šiandien kaimas purvinas ir apšepęs.

MELBURNO BENDRUOMENĖS DĖMESIUI

Pateikiant spaudai 1996 m. Melburno parengimų kalendorių, buvo praleisti kovo 24 d. parengimai, būtent:

Socialinės Globos Moterų D-jos metinis susirinkimas.

Sporto klubo "Varpas" metinis susirinkimas.

A. Karazijienė ir J. Dagienė

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožančiaus Brolija vasario mėnesį meldžiasi, kad Nepriklausomos Lietuvos vadai išmintingai vestų Lietuvą į naują atgimimą.

Lietuvos Nepriklausomybės Šventė vasario 18 d. sekmadienį. Iškilmingos pamaldos Švč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje 11 val. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis ir visi priimkime šv. Komuniją padėką Dievui už atgautą Nepriklausomybę ir palaimos Lietuvos vadams išmintingai vesti Tėvynę Lietuvą.

Mūsų Parapijos Sekmadienio Mokykla mokslo metus kaip kasmet pradeda Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo dieną - šien vasario 18-tą 10 val. ryto Švč. Marijos Jūrų Zvaigždės mokykloje, kuri visuomet yra prie tos bažnyčios. Mokyklos Direktorius ir Globėjas pateiks Tėveliams pranešimus, mokytojai vaikus pasiskirstys į klases. Prašome, kad šie mokslo metai būtų gausūs mokiniais! Po šių pasitarimų einame į iškilmingas pamaldas. Per mokslo metus pamokos čia prasidės lygiai 9 valandą.

Labdaros siuntiniai į Lietuvą

Melbourno Lietuvių Katalikių Moterų Draugija organizuoja labdaros siuntą į Lietuvą. Kviečiame visus tautiečius šia proga pasinaudoti.

Norintieji siųsti siuntinius, prašomi kreiptis į draugijos valdybos nars Lietuvos Namų Jubiliejinėje salėje sekmadieniais tarp 12-14 val.

Dėžės persiuntimo ir pristatymo į Namus kainą 45 doleriai. Siuntinio svoris neturi viršyti 30 kg. Dėžės didis 64 x 35 x 35 cm.

Jokiu būdu nedėti pinigų, taip pat alyvos plastikinėse bonkose.

Valdyba dėsi visas pastangas, kad siuntiniai pasiektų gavėjus, bet

atsakomybės neprisiima.

Siuntinių pristatymo data į Lietuvos Namus bus pranešta vėliau.

Norint daugiau informacijos, skambinti H. Statkuvieni tel. 9819-1434, arba V. Vaitiekūnienei tel. 9379-0579.

Draugijos šalpos reikalams aukoję: P. ir M. Šiaučūnai (Tas) \$200, Andrius Vaitiekūnas \$100 (parama teisę studijuojančiam jaunuoliui), N.N. \$40, dr. A. ir V. Kabailos \$20. Mieliems aukotojams priklausau nuoširdi padėka.

Melbourno L.K.M.D.-jos valdyba

Melbourno Lituanistinių kursų nauji mokslo metai

Melbourno Lituanistinių kursų nauji mokslo metai prasideda šių metų vasario 10 d., šeštadienį, Princes Hill Secondary College patalpose, Arnold Street, Carlton, 9 val. ryto. Kursai yra Viktorijos valdžios pripažinti. Jais galima įsigyti VCE pažymį lietuvių kalboje, kuri yra lygiai vertinama su kitomis svetimomis kalbomis. Kiekvienam jaunuoliui pravartu mokytis svetimos kalbos, o lietuvių kilmės jaunimui, aišku, geriausiai apsimoka tobulintis lietuvių kalboje. Šiuos kursus lanko ne tik gimnazijos amžiaus jaunimas, bet ir kiti, kurie nori mokytis lietuvių kalbos, nebūtinai su tikslu laikyti VCE egzaminus. Norintys šiais metais mokytis lietuviškai, kviečiami atvykti į pirmą pamoką, kuomet nauji mokiniai galės užsiregistruoti. Dėl informacijos galima skambinti mokytojui p. dr. R. Svambarienei tel. 9555 6201, arba Principal's Office, Victorian School of Languages tel. 9639 1230 arba 9639 1231.

AUKOS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDUI

Gauta iš Public Trustee Adelaide 4046.47 doleriai, A.A. Stasio Baltrūno palikimas. \$14 E.Sidlauskas(89)-Vic. A.A. Algirdui Bertašui mirus, vietoj gėlių: po \$20 K.ir J.Starinskai(255) ir A.ir J. S i m k a i (1 6 5) , \$ 1 0 V.Bladzevičienė(1700).

Nuoširdus ačiū už aukas,
Vincas Ališauskas,
AL Fondo išdininkas

Vasario 16 Minėjimas

Latrobe Valley, Sale

ir apylinkių lietuviams iškilmingas Lietuvos Nepriklausomybės - Vasario 16-tos minėjimas bus Servacijaus ir Alinos Sabrinškų sodyboje, Tombo St., Moe, vasario 10 d. šeštadienį. Pamaldos 12 val. Po jų įdomią paskaitą tars mūsų jau Nepriklausomos Lietuvos Respublikos Garbės Konsulas Kęstutis Lynikas. Tai labai reta proga turėti savo tarpe išgirsti garbingąjį svečią. Kviečių visus dalyvauti. Kun. Pr. Dauknys

ADELAIDĖ

Malonu prisiminti

Tai buvo pernai, gruodžio mėn. 3 d., rinkomės į Liet. Namus pasveikinti p. Anicetą Jucių, sulaukusį garbingo 80 m. amžiaus.

Jucių šeimą Adelaidėje labai populiarai. Jie ir Šv.Kazimiero parapijos ir Lietuvių bendruomenės nepakeičiami nariai, abiejų chorų dalyviai. Užauginę tris dukras ir sūnų, visus išmokslinę ir kaip sakoma - ant kojų pastatę. Visi puikiai kalba lietuviškai, o vyresnioji anūkelė Lėnutė, geriausiai lietuvių kalbos egzaminą išlaikiusi, net gubernatūroje turėjo progos paviešėti.

Visa šeima „Vyties“ sporto klubo čempionai ir rėmėjai. Pats Anicetas yra nuostabiai mielas, visiems paslaugus ne tik patarimais, bet ir konkrečia pagalba. su žibintu ieškodamas nerastum nei vieno, kurs galėtų apie jį neigiamai atsilipti.

Gimtadienio pokylį suruošė ir svečius sukviėtė vaikai ir anūakai. Tai buvo tikra kulinarijos meno ir lietuviško vaišingumo viršūnė. Po tropiškų kokteilų ir trijų devynerių

„Džiugo“ Tunto stovykla

„Džiugo“ Tunto „Baltija“ stovykloje tarp sausio 1-mos ir 7-tos stovyklavome 53 skautai-ės ir 6 tėveliai/padėjėjai.

„Treetops“ skautų stovyklavietė (įrengta gražioje „Macedon Ranges“ kalnų papėdėje) priderinta jauniems bei patyrusiems skautavime ir patogi ne-skautams.

Dvi pirmąsias dienas lijo, bet tas mūsų neatbaidė-sušlapę džiovinome aprangą prie laužo, o skiltis pavadinome vandens gyvūnų vardais.

Programa susidėjo iš skautamokslo, lietuvių kalbos pamokų, dainų ir giesmių mokymosi, įvairių rankdarbių, sportavimo, žaidimų - dienos ir nakties metu. Vyresnieji amžiumi mokėmės naudoti įrankius metalo apdirbimui ir kuro paruošimui.

Mūsų Dvasios Vadovas v.s.fil. kun. dr. P. Dauknys paruošė religinę programą ir po pamaldų (miške įrengtoje lauko - koplyčioje) gausiai apdovanojo šokoladais dalyvavusius.

Prityrę skautai-ės meistriškai pastatė stovyklos vartus. Kiekvienas padirbomė kryžių ar kryželį, kurie šalia stovyklos vėliavų priminė mums Kryžių Kalną Lietuvoje. Malonu, kad vietinis stovyklos sargas tuo buvo labai sužadintas ir pats atnešė gražų kryželį - taip pat lankė mūsų Laužus ir buvo sužavėtas gražiu dainavimu.

Gabrielius Žemkalnis aplankė su įdomia paskaita apie Lietuvą, s.v. Jurgis Meiliūnas su pamoka-paskaita apie vadovavimą ir jo supratimą. Tuntininkas papasakojo apie lietuvišką skautavimą nuo pradžių ligi šių dienų.

Išsklavome visi, atskirais vienetais ir kartu. Virš 15 m. amžiaus 21 skautai-ės sėkmingai atliko 24 val. iškylą po miškuotas - kalnuotas apylinkes-nešdamiesi visą šiam žygiui tinkamą mantą.

Laužai buvo gerai paruošti su įdomiais pasirodymais, garsiais

šūkiomis, skambiomis dainomis - pritariant akordeonui ir gitarai.

Įvairias skautiškas specialybes įsigijo 20 skautų-čių. Jaun. skaučių žodį davė Milvydaitė Kristutė, Jaun. skautų Vaitkus Mantas, Skaučių: Milvydaitė Danielė ir Rutkauskaitė Jessica. Prityrusių skautų: Jokubaitis Linas, Firinauskas Adam, Strunga Rimas ir Brazaitis Vytautas.

Be tėvų, padėjėjų stovyklos ruošia, Tunto vadovybei būtų per sunki - taigi didelė padėka virtuvės vedėjai B. Kviecinskienei ir jos padėjėjoms D. Didžienei, L. Kozlovskienei ir J. Lukaitienei.

Ačiū Daliai Didžienei už lietuvių kalbos pamokų pravedimą, Giručiui Kymantui ir Algiui Klimui už savo laiko ir jėgų paaukojimą visokiuose prieš ir stovyklos metu darbuose.

Zinoma, be vadovų sumanumo, darbštumo ir kantrumo stovyklavimas būtų neįdomus ir nevertingas. Esame visi dėkingi ps. Onai Prašmutienei, išstvermingai ir sumaniai prižiūrint jaun. skautes ir skautus, s.v. Rimui Skeivui už skautų ir skaučių ir s.v. Juozui Lukaičiui už prit. skautų vadovavimą. Ačiū ps. Birutei Kymantienei ir v.s. Rasai Statkuvieni už visokeriopą pagalbą. Adjutantės pareigas pavyzdinčiai vedė vyr. skautė Daina Didžytė. Stovyklos viršininkas buvo s. Povilas Kviecinskas.

Ant paskutinio Laužo liepsnų paaukojome savo rankų darbo Kryžius - pritariant „Lietuva Brangi“ ir „Ateina Naktis“.

s. Povilas Kviecinskas

Tremtinių Namai

Iš „Talkoje“ esančios tremtinių namų sąskaitos Nr.888, Tremtinių grįžimo fondui paprašius, apmokėtos dvi sąskaitos už atliktus darbus. Pirmoji, rugpjūčio 8 dienos sąskaita 118,810 Lt mokėjo už antrojo etapo remonto ir rekonstrukcijos darbus, o spalio mėnesį tuos darbus užbaigus ir gavus sąskaitą, sumokėtas likutis 41,473 Lt. Viso į Tremtinių grįžimo fondą iš Nr.888 sąskaitos „Talkoje“ išsiųsta \$56,500, su atsarga skaičiuojant po 2,80 Lt už vieną Australijos dolerį. Sąskaitoje 1996 sausio 19-tą yra likę \$5,730.

Tremtinių grįžimo fondas atsuntė paaiškinamąjį raštą prie informacijos apie statybos darbų eigą - seka ištrauka.

svečiai išvydo ant ieško pavertą meitėlį, kuris ažuolų pavėsyje, pasamdytų „etnikų“ prižiūrimas, ritmingai svyravo žarijų glėbyje. Aja-jai! Koks geras buvo skonis! Tortai lyg ratai, raguoti pyragai ir kiti skanumynai negalėjo nustelbti lietuviškų baravykų, kurie samanoti ir juodžemėti puikavosi ant saldumynų stalo.

Daug nuoširdžių sveikinimų, prasmingų linkėjimų ir Ilgiausių metų išsakyta ir sudainuota Mielam Anicetui. T.K.

„Lapričio mėnesyje pilnai užbaigti lauko inžinieriniai darbai t.y. lauko elektros tinklai, lauko vandentiekis, lauko dujotiekis. Pilnai užbaigta lauko fekalinė kanalizacija, baigta katilinės statybinė dalis (be apdailos).

Pagrindiniame pastate pagrindiniuose kanaluose sumontuoti ir izoliuoti šildymo, šalto ir karšto vandens vamzdiniai. Uždengti kanalai.

Vykdomi trečdalis pastato apšiltinimo paruošiamieji darbai. apšiltinta trečdalis pastato viena išorės siena. Ardamos nereikalingos pertvaros. Praplatinti 1/3 pastato išorės pamatai. Papildomai pamūrytos išorės sienos trečdalyje pastato t.y. toje dalyje, kurią norėtume pilnai parengti apgyvendinimui 1996 metų birželio 14 dieną.

Tam būtina turėti katilinės įrangą, kurios santechninė dalis kainuoja (šios dienos kainomis) 108.106 Lt. ir jos automatika kainuojanti 20.510 Lt.“

Tremtinių grįžimo fondo sąskaita Vilniuje yra Lietuvos valstybiniame komerciniame banke. Australijoje aukos priimamos visuose „Talkos“ skyriuose į Tremtinių grįžimo fondo sąskaitą Nr.888.

Gabrielius Zemkalnis

Pasirengimo 2000 metų jubiliejui programoje yra numatytas Šventosios Drobulės išstatymas pagarbiniui. Šis audeklas, saugomas Torino mieste. Pagal tradiciją, į jį po nukryžavimo buvo suvyniotas Kristaus kūnas. Drobuleje matomas žmogaus kūno atspaudas, kuris nepaprastai sutampa su Evangelijoje aprašyta Kristaus kančia. Išstatymas numatytas 1998 metais. Torino katedros konsekrovimo 500-tųjų metinių proga, bei 2000 - tisiais, jubiliejiniais, metais. Torino arkivyskupas kardinolas Giovanni Saldarini, kuriam patikėta saugoti šią relikviją, dar kartą patvirtino, jog ateityje nebebus atliekami jokie eksperimentai su Šventąja Drobule. Kalbos apie naujus eksperimentus pasklido po Italijos valstybinės televizijos parengtos laidos apie 1988 metų tyrinėjimus, kuomet buvo atkirpta keletas mažų gabalėlių nuo Drobulės. Mėginiai buvo perduoti į skirtingus pasaulio

Rašytojas, Bažnyčios veikėjas, blaivybės apaštalas, tremtinys

Rašo kun. Antanas Valantinas

Devynioliktame amžiuje gyveno daug žymių žmonių: rašytojų, kultūros darbuotojų, visuomenės veikėjų. Kai kurie iš jų nepelnytai yra užmiršti. Todėl įvairios jų gyvenimo sukaktys suteikia mums progą su jais supažindinti šių dienų žmones, ypač jaunąją kartą, kuri apie juos, galbūt, nėra ir girdėjusi.

Vienas iš tokių yra kunigas Juozapas Silvestras Dovydaitis - Siaulėniškis Senelis. Štai kelios jo biografijos datos: gimė 1826 m. sausio mėn. 12 d. Mantviliškių kaime, Siaulėnų parapijoje (Radviliškio raj.), paaugęs mokėsi Šiaulių bajorų mokykloje, vėliau Varnių kunigų seminarijoje, o ją baigęs, vyskupo Motiejaus Valančiaus pasiūstas, studijavo Peterburgo dvasinėje akademijoje, kunigų įšventintas 1854 metais, mirė 1883 m. sausio 9 d. Alūkštoje (Latvijoje).

Siemet sausio 12 d. nuo jo gimimo sukako 170 metų. Tos sukakties proga verta praskleisti praeities uždangą ir susipažinti su jo darbais.

Visų pirma, jis vertintinas, kaip rašytojas. Jis parašė apysaką „Siaulėniškis Senelis“, „Gyvenimas Stepo Raudnosio“ (viso 4 dalys) eilėraščių, giesmių, išvertė Krylovo pasakėčių. Taigi, jo literatūrinis palikimas nemažas. Savo apysakoje jis pavaizdavo to laiko žmonių

universitetus, kad, remiantis radioaktyviosios anglies metodu, būtų nustatytas drobulės amžius. Televizijos laidoje buvo tvirtinama, jog, neva tą pačią dieną, neoficialiai buvo paimtas dar vienas mėginys, kuriuo remiantis, dabar siekiama peržiūrėti 1988 metų analizės rezultatus. Kardinolas savo interviu pabrėžė, jog nė vienas Drobulės gabaliukas nebuvo paimtas po 1988 metų balandžio 21 dienos. Taip pat ir asmenys, atsakingi už relikvijos saugojimą, teigia, jog absoliučiai neįmanoma, kad egzistuotų koks nors nežinomas mėginys kitų žmonių rankose. Pagaliau, sako kardinolas Saldarini, jei taip ir būtų, jis primena, kad Šventasis Sostas nėra niekam davęs jokio leidimo tokį Drobulės fragmentą pasilaikyti sau, kaip nors juo naudotis, ir tokiu atveju privalu šią atraižą grąžinti teisėtiems saugotojams. Oficialiai pranešta, jog Šventasis Sostas kartu

gyvenimą, peikė blogus žmones, gyrė gerus.

Jis daug yra nusipelnęs bažnyčiai. Tapęs kunigu, dvejus metus darbavosi Panevėžyje, kaip bažnyčios vikaras ir bajorų mokyklos kapelionas. Nuo 1858 metų buvo vyskupo Motiejaus Valančiaus sekretorius, o nuo 1860 metų - Varnių kunigų Seminarijos rektorius. Jo nuopelnai bažnyčiai tikrai dideli.

Negalima pamiršti ir tai, kad jis, sekdamas vyskupo M. Valančiaus pavyzdžiu, uoliai skelbė blaivybę tiek savo raštuose, tiek pamoksluose. Kad vysk. M. Valančiaus blaivybės sąjūdis pasisekė, daug prisidėjo ir kun. J.S. Dovydaičio veikla.

Plačiašakė kunigo J.S. Dovydaičio veikla nepatiko to laiko caristinei valdžiai, ypač jam esant Varnių kunigų seminarijos rektoriumi. Jis buvo įtartas, kad palaikė 1863 metų sukilėlius. todėl 1865 metais buvo ištremtas į Sibirą. Ten buvo 17 metų ir grįžo 1882 m. Dar šiek tiek pagyveno Alūkštoje (Latvijoje), kur ir mirė 1883 m. sausio 9 d.

Taigi, garbingas buvo kun. J.S. Dovydaičio gyvenimas. Te jis paskatina ir Lietuvos dabartinį jaunimą branginti tikėjimą, dorą, mylėti tėvynę, puoselėti tautos papročius, gyventi blaiviai ir platinti blaivybę.

Agresijos aukoms bus išmokėta 500 000 litų

Vykdamas Vyriausybės nutarimą „Dėl vienkartinės išmokų asmenims, žuvusiems už Lietuvos laisvę, šeimoms ir asmenims, nukentėjusiems už Lietuvos Respublikos laisvę 1991 metų sausio 11-13 dienomis įvykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių metu“, iš valstybės biudžeto paskirta 500 tūkstančių litų.

Prisimenant penktąsias agresijos metines, žuvusiųjų šeimoms nutarta išmokėti 6000 litų, asmenims, kuriems padarytas sunkus kūno sužalojimas, - 3000 litų, apysunkis sužalojimas, - 1000 litų vienkartinės neindeksuotas

komensacijos. Jas numatoma išmokėti iki balandžio 1 dienos Krašto apsaugos ministerijos Finansų ir apskaitos departamente.

Atėję žmonės privalės turėti Generalinės prokuratūros išduotas pažymas.

Krašto apsaugos ministerijos duomenimis, 1992 metais 180 tūkstančių rublių buvo išmokėta 24 žuvusiųjų šeimoms ir artimiesiems, 90 tūkstančių - 27 sunkiai sužalotiems asmenims, 45 tūkstančiai - 263 asmenims, kuriems padarytas apysunkis kūno sužalojimas.

„L.R.“

Šventoji Drobulė

su atsakingais už Drobulės saugojimą asmenimis negali pripažinti jokios rimtos vertės tariamiems eksperimentams, nes neaiški tiriamų medžiagų kilmė. Oficialiai pripažįstami rezultatai, gauti po 1988 metais atliktų eksperimentų, nors ir ne visiškai atitinkantys tradiciją.

Paklaustas apie išpūdį, kurį daro Šventoji Drobulė, kardinolas Saldarini atsakė:

„Išpūdžio nusakyti neįmanoma. Asmeniškai aš dažnai kartoju, jog, nepaisant įvairių diskusijų, šioje drobuleje atsispaudusi žmogaus, be jokios abejonės nukryžiuoto romėnišku būdu, figūra. Joje tiek daug įvairiausių smulkmenų, kurios absoliučiai sutampa su Evangelijoje

aprašytu Kristaus nukryžiuoju. Tai jokių abejonių nekeliantis faktas, kai, noromis ar nenoromis, liudijama Kristaus kančia.“

Maldininkų kelionės prie Šventosios Drobulės, nežiūrint įvairiausių abejonių, nežiūrint 1988 metais atliktų eksperimentų rezultatų, sukėlusių tam tikrų abejonių dėl drobulės senumo, nesumažėjo. Tai tarsi iššūkis šių dienų pasaulio netikėjimui. Neveltui Šventasis Tėvas, paprašytas leisti Drobulės išstatymą arba 1998-taisiais arba 2000-taisiais metais, atsakė: O kodėl gi ne abu kartus? Taip suteikiama galimybė didesniai skaičiui maldininkų pamatyti Šventąją Drobulę, savo apsilankymą išgyvenant kaip atgailos kelionę, jungiantis su Išganytojo kančia.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Skaudžiausia Sūduvos netektis

Aleksandras Jakubonis

Marijampolės „Sūduvių konferencijos“ tęsiniu reikėtų laikyti metų pabaigoje įvykusį susirinkimą „Sūduvos netektys“. Jį surengė Suvalkiečių draugija, Marijampolietė bendrija ir Marijampolės kraštotyros muziejus. Šio muziejaus direktorius J. Vasmanas, pradėdamas susirinkimą, pabrėžė, kad didžiausia XX amžiaus netektis - dalies etnografinių Sūduvos žemių atplėšimas nuo Lietuvos.

1941 m. iš Suvalkų-Seinų krašto buvo prievarta iškeldinti lietuviai. Juos nacių valdžia gąsdinimais privertė važiuoti į sovietų okupuotą Lietuvą, kur jie buvo apgyvendinti Vokietijon repatrijavusių žmonių sodybose. Kai 1942 m. į šias savo sodybas iš Vokietijos sugrįžo šeimininkai, Suvalkų lietuviai buvo išvaryti į Vilniaus kraštą ir sukimšti po kelias šeimas į ūkius, konfiskuotus iš lenkų. Lietuvius tremtinius netrukus pradėjo terorizuoti raudonieji partizanai ir lenkų Armijos krajevovs būriai. Pasirodžius Lietuvoje raudonajai armijai, žmonės grįžo į pirmąsias apgyvendinimo vietas, kai kurie bandė sugrįžti į Lenkijos teritoriją,

bet ir ten jų nenorėta priimti. Šie tremtiniai iki šių dienų liko gyventi Lietuvoje, tačiau tremtinių statusas jiems juridškai neapibrėžtas.

Susirinkime apžvelgti Lietuvos gyventojų skaičiaus ir sudėties pakitimai po 1940 m., rudiesiems ir raudoniesiems okupantams vykdamas Lietuvoje „etninę valymą“, pateikta statistinių duomenų apie vokiečių kariuomenės 1944 m. rugpjūčio - spalio mėnesiais vykdytą gyventojų evakuaciją iš Marijampolės, Sakių ir Vilkaviškio apskričių, kalbėta apie Tuskulėnų radinius. Tarp rastų palaikų buvo atpažinti dviejų marijampolietė moksleivių palaikai. Šie mokiniai pokario metais buvo nuteisti mirties bausme kaip „Vytenio“ būrio kovotojai (vienas jų - aviatoriaus generolo Gustaičio giminaitis).

Kai vokiečių kariuomenė 1939 m. užėmė Suvalkus, prie Lietuvos sienos vokiečių kareiviai atvarė būrelį Vižainio miestelio žydų. Lietuvos pareigūnams nesutikus be Lietuvos vyriausybės leidimo priimti jų į Lietuvą, vokiečių pareigūnai pagrasino imsią šaudyti į žydus, jei šie bus grąžinti atgal. Netrukus prie Lietuvos sienos buvo suvaryti visi Suvalkų trikampio žydai - 1584 žmonės. Lietuva jiems visiems suteikė prieglobstį. „L.A.“

Įregistruota ...

(Atkelta iš 5-to psl.)

bei švietimo įstaigas. „Manau, kad šiuo metu svarbiau yra turėti atskirus židinius“, kurie sutelktų „daugiau viena kryptimi veikiančių vienminčių ir bendros dvasios žmonių“, - sakė asociacijos tarybos pirmininkas. Jo teigimu, kilniai misijai pasišventusios ir sutartinai viekiančios institucijos visuomenei daro didesnę įtaką nei atskiros iškilios asmenybės.

Nusakydamas naujų katalikiškų mokyklų steigimo problemas, kun. Vitkus SJ sakė, jog pagrindinę kliūtį sudaro „tam tikra baimė susidurti su finansinėmis problemomis“. Pagal dar galiojančius įstatymus vyriausybė remia programas, atitinkančias nustatytus standartus. Tačiau lėšų ji skiria tikrai mokytojų atlyginimams ir mokymo priemonėms. Pastatų eksploatacijos išlaidas, kurios šiuo metu sudaro 40-50% viso mokyklos biudžeto, dengia steigėjas arba savivaldybė, jei ji tam pasiryžta. Kita vertus, naujoms katalikiškoms mokykloms steigtis trukdo mokytojų, tinkamai pasirengusių dirbti tokiose mokyklose, stygius reikėtų

organizuoti specialius kursus pedagogines disciplinas baigusiems ir katalikiškose mokyklose norintiems dirbti asmenims, kurie būtų supažindinami su Bažnyčios istorija, menu, Šventuoju Raštu.

Į klausimą, koks požiūris į katalikišką švietimo įstaigas šiuo metu vyrauja Lietuvoje, kun. Vitkus atsakė, kad pirmaisiais Nepriklausomybės atkūrimo metais ir valdžios, ir visuomenės nuotikos buvo palankios ir netgi entuziastingos. Tačiau šiuo metu jaučiama, kad valdančioji LDDP partija norėtų įtvirtinti „tam tikrą ateistinių pažiūrų dominavimą“, ką, jo teigimu, rodo sutarčių su Vatikanu parengimo „vilkinimas“. Nepaisant to, „vyriausybė ir švietimo ministerija supranta“, kad „mokyklos misija - teikti ne vien tik akademinį išsilavinimą“, bet ir ugdyti „moralines nuostatas, vertybinę orientaciją“.

„Norime būti Katalikų Bažnyčios organizacija, institucija“, - sakė Liet.kat.mok.pedagogų asoc. tarybos pirm Jis taip pat pabrėžė, kad „katalikiška mokykla turi vykdyti Bažnyčios evangelizacinę misiją visuomenėje“, idant „Evangelijos idealai išvirtintų realybėje“.

Lietuvos Kat. Bažnyčios Informacija